

VI.

Betænkning

over

Udkast til Lov angaaende Islands Finantsevæsen.

(Afgiven af Folkethingets Udvalg den 17de November 1868).

Om Lovudkastets væsentligste Realtet har Udvalget deelt sig i et Fleertal (Bonløkke, Martins Gad, Raben, S. Kee og Rosenkrantz) og et Mindretal (Krabbe og Møllen).

Fleertallet skal til Begyndelse af sin Opfattelse tillade sig at fremsætte nedenstaaende Bemærkninger.

Eigesom Island ved Gnevældens Indførelse under Kong Frederik den Tredie blev underkastet den samme Regjeringsmagt som det egentlige Danmark og Norge og blev erkjendt som en integrerende Deel af det danske-norske Kongedømme, og fremdeles ved Kiøbenhavnfreden i 1814 bevarede i samme Stilling til Danmarks Rige, hvori det hidtil havde staaet til den forenede dansk-norske Krone, saaledes omfattede Forfatningsforandringen i 1848—49 ogsaa Island, om end den fuldstændige Virksomhed af Grundloven af 5te Juni 1849 stilledes i Bero for denne Des Bedkommende, indtil nærmere Bestemmelser maatte blive tagne med Hensyn til saadanne Forhold, som Islands fjerne Beliggenhed og særegne Tilstande kunde opfordre til at foresøge ordnede paa en for Landets Lær mere hensigtsvarende Maade.

Blandt de Forhold, hvis Omordning maatte være ønskelig, er det islandske Finantsevæsen altid blevet erkjendt for at henhøre. Saavel fra dansk som fra islandsk Side har der kun været een Mening om, at Udøvelsen af Rigsdagens Bevillingsmyndighed

leed ligeoverfor Island af forskjelligte Mlemper, som staae i mundgaelig Forbindelse med det ufuldstændige Kjendskab, man her kan have ikke alene om forbigaaende, men ogsaa om mange varige Tilstande paa den fjerne og i flere Henseender saa forskjelligartede, saavel som om disse Tilstandes virkelige Forhold til Landets Natur samt Befolkningens Gienkommelighed og Virksomhedsmidler. Saavel fra dansk som fra islandsk Side har der kun været een Mening om, at en langt hensigtsmæssigere og alle Interesser mere betryggende finantseel Ordning vilde tilveiebringes, naar det islandske Althing kunde faae bevilgende Myndighed med Hensyn til saadanne Indtægter og Udgifter, som vedrøre Islands særlige Forhold alene. — Eigesom det islandske Althing har ønsket at modtage en saadan Udvidelse af sin Magtfuldkommenhed, saaledes er det ogsaa gjentagne Gange og uimodsiget blevet udtalt i den danske Rigsdag, at den var villig til at afgive sin Myndighed i saa Henseende, ja at den var villig til at gjøre finantseelle Offre til Fordeel for Island, som ikke Net, men kun Billighed kunde kræve.

Ikke desto mindre har det viist sig, at Ordningen af det islandske Finantsevæsen har frembudt større Banfæltigheder, end man maatte fra Begyndelsen af havde tænkt sig. Omfangsrige og langvarige Forhandlinger have været førte i den ved allerhøieste Rescript af 20de September 1861 nedsatte Commission og senere i det islandske Althing, og om det end maa ind-